

ARKADIUSZ DYMOWSKI
Gdynia, Independent Researcher

The Use of Celtic and Roman Coins in the Territory of Poland at the Turn of the Era – in Tandem or Separately? New Finds, New Evidence

ABSTRACT: Recent years have brought plenty of reports about new discoveries made in central and southern Poland concerning locally issued Celtic coins in gold and Roman Republican silver coins. In some cases they have been found at the same sites. Therefore, the question is to what extent can we examine jointly the use of Celtic coinage and Roman silver coinage in the territories inhabited by the people of the Przeworsk culture and the Tyniec group during the final years of the 1st century BC and the early years of the 1st century AD. For the time being, very little is known on the subject. The only thing that can be said with a probability bordering on certainty is that in some parts of this region both types of coins were used during the same period. Additionally, the reservation that the phenomenon of the use of Celtic coins may have ended sooner and may have been more limited in terms of territory must be taken into account. Local coinage activity and import of Roman silver should be connected with some kind of Celtic activity. It is also not impossible that the influx of Republican denarii to the region to the north of the Carpathians and the Sudetes had more complex reasons. The more so because the local late Celtic coinage activity has been examined only within the Boii context, and that other elements may come into play in the territory lying to the north of the mountain ranges, like the activity of other Celtic tribes and of the Dacians. At present, there is little else to do but wait for new coin finds that could shed more light on the subject.

KEY WORDS: Celtic coins, denarius, Roman Republican denarii, Poland, Carpathians, Dacians

ABSTRAKT: *Użytkowanie pieniądza celtyckiego i pieniądza rzymskiego na ziemiach polskich na przełomie er – razem czy osobno? Nowe znaleziska, nowe poszlaki*

W ostatnich latach pojawiło się sporo informacji o nowych znaleziskach późnych, emitowanych lokalnie w złocie monet celtyckich i srebrnych monet Republiki Rzymskiej z obszaru środkowej i południowej Polski. W niektórych przypadkach monety celtyckie i rzymskie znajdowano na tych samych stanowiskach. Można więc postawić pytanie, czy i w jakim zakresie można rozpatrywać łącznie problematykę użytkowania pieniądza celtyckiego i srebrnego pieniądza rzymskiego na terenach zajmowanych przez ludność kultury przeworskiej i grupy tynieckiej w ostatnich latach I w. p.n.e. i w pierwszych latach I w. n.e. Na chwilę obecną wiemy bardzo mało na ten temat. Jedyne, co można stwierdzić z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, to że na pewnych obszarach obydwa rodzaje pieniądza użytkowano w tym samym czasie. Z tym zastrzeżeniem, że zjawisko użytkowania pieniądza celtyckiego mogło zakończyć się szybciej i być bardziej ograniczone pod względem terytorialnym. Lokalne mennictwo i import rzymskiego srebra należy łączyć z aktywnością Celtów. Niewykluczone jednak, że napływ denarów republikańskich na tereny na północ od Karpat i Sudetów miał bardziej złożone przyczyny. Tym bardziej że lokalne, późne mennictwo celtyckie rozpatrujemy w kontekście bojskim, a na terenach położonych na północ od wspomnianych łańcuchów górskich w grę może wchodzić również aktywność przedstawicieli innych plemion celtyckich oraz Daków. Nie pozostaje nam nic innego, jak czekać na kolejne odkrycia, które być może rzucą więcej światła na tę problematykę.

SŁOWA KLUCZOWE: monety celtyckie, denar, monety rzymskie republikańskie, Polska, Karpaty, Dakowie